

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 168/2025
19.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиоца „Sanders SH“ д.о.о. Темерин у ликвидацији, кога заступа Војислав Мишчевић, адвокат у ..., против туженог ДОО „Nukleus agrar – F1“ д.о.о. Ветреник, кога заступа Саша Бајић, адвокат у ..., ради исплате, вредност спора 6.728.957,23 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2894/24 од 20.11.2024. године, у седници одржаној 19.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, па **се преиначава** пресуда Привредног апелационог суда Пж 2894/24 од 20.11.2024. године, тако што **се одбија** жалба тужиоца као неоснована и пресуда Привредног суда у Новом Саду П 424/2023 од 26.03.2024. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 49.500,00 динара у року од 8 дана по пријему пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом Привредног апелационог суда Пж 2894/24 од 20.11.2024. године, преиначена је пресуда Привредног суда у Новом Саду П 424/2023 од 26.04.2024. године, те је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 6.728.957,23 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде са затезном каматом од 07.11.2022. године па до дана плаћања, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 531.780,00 динара у року од 15 дана. Обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове другостепеног поступка у износу од 333.780,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одговор на ревизију није дат.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 10/23-др. Закон), Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, парничне странке су биле у пословном односу из ког је преостало дуговање туженог према тужиоцу у износу од 8.100.000,00 динара. Дана 28.10.2021. године закључен је уговор о преузимању дуга на основу ког је Привредно друштво „Нидалав“ д.о.о. Ветерник преузело дуговање туженог према тужиоцу у наведеном износу, а тужилац се сагласио са закључењем уговора. Преузималац дуга је делимично измирио дуговање, а даље плаћање је обустављено и рачун преузимаоца дуга је био блокиран од стране пореске управе, дана 18.05.2022. године за износ од 32.000.000,00 динара. Преостали ненамирени дуг је 6.728.957,23 динара што је предмет тужбеног захтева. Даље је утврђено да је преузималац дуга у моменту преузимања, односно закључења уговора о преузимању дуга, био презадужен, али не по основу дуговања пореској управи у износу од преко 30.000.000,00 динара за који износ је покренут поступак принудне наплате и његов рачун блокиран, већ из разлога што је већ у 2020. години имовина била од мања исказаних обавеза, што је последица продаје и расхоровања некретнина и опреме. Наведено је било видљиво кроз јавне доступне податке о финансијским извештајима у АПР-у за 2020. годину који су тужиоцу били доступни и познати. Такође је утврђено, из исказа законског заступника, да је вршио увид у финансијске извештаје за 2020.годину.

Код таквог чињеничног стања првостепени суд је нашао да тужбени захтев није основан.

Полазећи од одредбе члана 18. Закона о облигационим односима образлаже да се у заснивању облигационих односа од правних лица очекује већи степен пажње него од физичких лица, да и законски заступник као одговорно лице у правном лицу спада у круг лица који у привредном пословању морају да поступају са пажњом доброг привредника што подразумева виши степен пажње приликом обављања дужности у правном лицу, те закључује да је тужилац био дужан да поступа са таквом пажњом. Имајући у виду да је у извештају за 2020. годину несумњиво била исказана презадуженог „Нидалав“ д.о.о као преузимаоца дуга, то је тужилац морао знати за тај податак јер је вршио увид у извештај, првостепени суд закључује да нема места примени одредбе члана 448. став 2. Закона о облигационим односима која прописује да се дужник не ослобађа обавезе ако је у време повериоачевог пристања на уговор о преузимању дуга преузималац био презадужен, а поверилац то није знао нити морао знати. Стога тужбени захтев одбија.

Другостепени суд не прихвата материјалноправни закључак првостепеног суда. Сматра да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 18. Закона о облигационим односима с обзиром да је, како образлаже, у ставу 1. наведеног члана прописана обавеза дужника да у извршавању своје обавезе поступа с пажњом која се у правном промету захтева - пажњом доброг привредника односно доброг стручњака, а у ставу 3. је одређена посебна законска дужност повериоца да се у остваривању свог права уздржи од поступака којим би се отежало извршење обавеза друге стране. Стога,

како образлаже, тужени и преузималац имају законску обавезу да у извршењу своје обавезе према тужиоцу поступају са пажњом која се у правном промету захтева одговарајућа врсти облигационих односа, а не тужилац. Даље образлаже да је изузетак из одредбе члана 448. став 2. Закона о облигационим односима прописан како би се спречило да интереси савесног повериоца буду изиграни на тај начин што би на место досадашњег дужника ступио инсолвентан, да за примену овог изузетног правила није потребно утврђивати несавесност ни превару већ да је довољно да поверилац није знао, нити је морао знати да је у време пристанка на споразум преузималац инсолвентан. У конкретном случају, како закључује, тужени није доказао да је тужилац знао, а са друге стране тужилац није морао да зна да именовани преузималац презадужен пошто је на туженом и преузимаоцу дуга као дужницима била обавеза да поступају са пажњом доброг привредника и предоче тужиоцу поменути околност. Стога првостепену пресуду преиначава и тужбени захтев усваја.

Ревизијом туженог оспорава се овакав закључак другостепеног суда уз образложење да одредба члана 18. Закона о облигационим односима не помиње ни дужника ни повериоца већ искључиво стране у облигационом односу, да се радило о јавно доступним и проверљивим подацима са сајта АПР-а што говори о несавесном поступању повериоца, односно непоступању са пажњом доброг привредника.

Ревизија туженог је основана.

Према члану 448. став 1. Закона о облигационим односима уговором о преузимању дуга преузималац ступа на место пређашњег дужника, а овај се ослобађа обавезе. То значи да је у тренутку давања пристанка повериоца облигациони однос између првобитног дужника и повериоца престао. Изузетак од ослобођења прописан је у одредби става 2. јер је предвиђено да првобитни дужник остаје у обавези само ако је у време повериоачевог пристанка преузималац био презадужен, а поверилац то није знао, нити је морао знати. Дакле, да би поверилац успео у захтеву према првобитном дужнику морају бити кумулативно испуњена оба услова и то: презадуженост преузимаоца у моменту преузимања и повериоачева оправдана необавештеност о таквом стању. Оправдавајућа необавештеност постоји ако поверилац није знао нити "морао знати" (не "могао знати") за презадуженост преузимаоца, што значи да се захтева већи степен повериоачеве непажње тј. груба непажња а не само обична.

У конкретном случају услов о необавештениости повериоца није испуњен. Ово стога што је заступник тужиоца, према сопственом исказу, извршио увид у јавно доступне и објављене финансијске извештаје за 2020. годину из којих произилази презадуженост преузимаоца јер му је имовина мања од обавеза.

Врховни суд не прихвата као исправно тумачење домаћаја одредбе члана 18. Закона о облигационим односима на конкретни случај, као ни закључак да се захтевана пажња, која је иначе правни стандард и тумачи се према правилима о интерпретацији правних стандарда, из одредбе члана 18. став 2. своди на дужност повериоца да се у остваривању свог права уздржи од поступака којим би се отежало извршење обавеза друге стране. Овај правни стандард везан је за стандард из одредбе члана 12. истог прописа, који се односи на начело савесности и поштења, што за последицу има да се захтевани стандард пажње односи на целокупно понашање учесника у облигационом односу, дакле од преговора па до престанка обавеза. Неприхватљиво је да поверилац

од дужника захтева пажњу доброг привредника приликом испуњења дуга, а да исти стандард не примењује на себе при избору лица од кога ће наплатити своје потраживање. Другим речима морао је поступати са пажњом доброг привредника.

Отуда, иако је тачно да није утврђено да је тужилац знао за презадуженост преузимаоца дуга у моменту закључења уговора он је приликом увида у финансијске извештаје односно биланс стања као његов саставни део, испољио грубу непажњу неопазивши разлику између стања имовине и обавеза, услед које не може да се позива на примену одредбе чл. 448 ст. 2 ЗОО.

Закључак је Врховног суда да се обавеза туженог угасила, односно да се он ослободио обавезе закључењем уговора о преузимању дуга.

Стога је применом одредбе члана 416 ст. 1 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу првом.

Туженом су досуђени трошкови на име састава ревизије у износу од 49.500,00 динара по опредељеном трошковнику у границама АТ. Трошкови на име судских такси нису дати, јер нису опредељени.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**